STOP HÄÄDÖILLE -hanke:

Kokemuksia häädöistä ja niiden ennaltaehkäisystä

.....

23.9.2025

Katri Paakkanen & Elina Pohjosaho
VVA RY

Vailla vakinaista asuntoa ry

VVA ry

1986 perustettu kansalaisjärjestö

Edunvalvoja ja asiantuntija

Matalan kynnyksen auttamistyö, asumispalvelut ja järjestötyö

Oikeus hyvään asumiseen ja omaan kotiin kuuluu kaikille

STOP HÄÄDÖILLE -hanke

Häätöuhan varhainen tunnistaminen ja häätöjen ennaltaehkäisy koulutuksen keinoin 2023–2025

- Kolmivuotinen hanke 2023-2025
- Työntekijät Oulussa ja Helsingissä
- Yhteistyökumppaneina mm. Isännöintiliitto, Kiinteistöliitto ja Taloasema
- Kohderyhmänä isännöitsijät ja vuokranantajat

LÄHTÖTILANNE

- 6/2023 tehtiin kyselyt, joiden avulla kartoitettiin asenteita, tietoa ja osaamista sekä tarpeita
- Häätötilanteet koettiin hankalaksi, avun löytäminen vaikeaksi
- Vastaajat kokivat sekä suuttumusta ja turhautumista että huolta ja neuvottomuutta
- Tarve kohtaamisen ja haasteiden tunnistamisen työkaluihin sekä moniammatilliseen verkostoon

Häädön estäminen olisi vaatinut asukkaalta edes pientä motivaatiota tai kykyä selvittää tilanne yhdessä vuokranantajan kanssa. Häätö on aina viimesijainen keino.

Ei. Ihme olisi pitänyt tapahtua!!

En usko, ihmiset jotka käyttäytyy näin tekevät sen ihan tahallaan

On naivia ajatella, että asuminen on ihmisoikeus

Häätö harmittaa aina. Useimmat häädöt olisi estettävissä, kun asukkaat saisivat tarvittavat palvelut ajoissa

TILASTOJA JA TAUSTATEKIJÖITÄ

HÄÄDÖT VUONNA 2024

5439

+ 11 %

Valtaosa vuokra-veloista johtuvia

(Ulosottolaitos 2025)

TILASTOT KERTOVAT

- Häädöt kasvaneet neljättä vuotta peräkkäin
- Top 3 häätökaupungit: Vantaa, Jyväskylä, Lahti
- Maksuhäiriöiden ja vuokravelkojen kytkös myös asunnottomuuden kasvuun

(Ulosottolaitos 2025, ARA 2025)

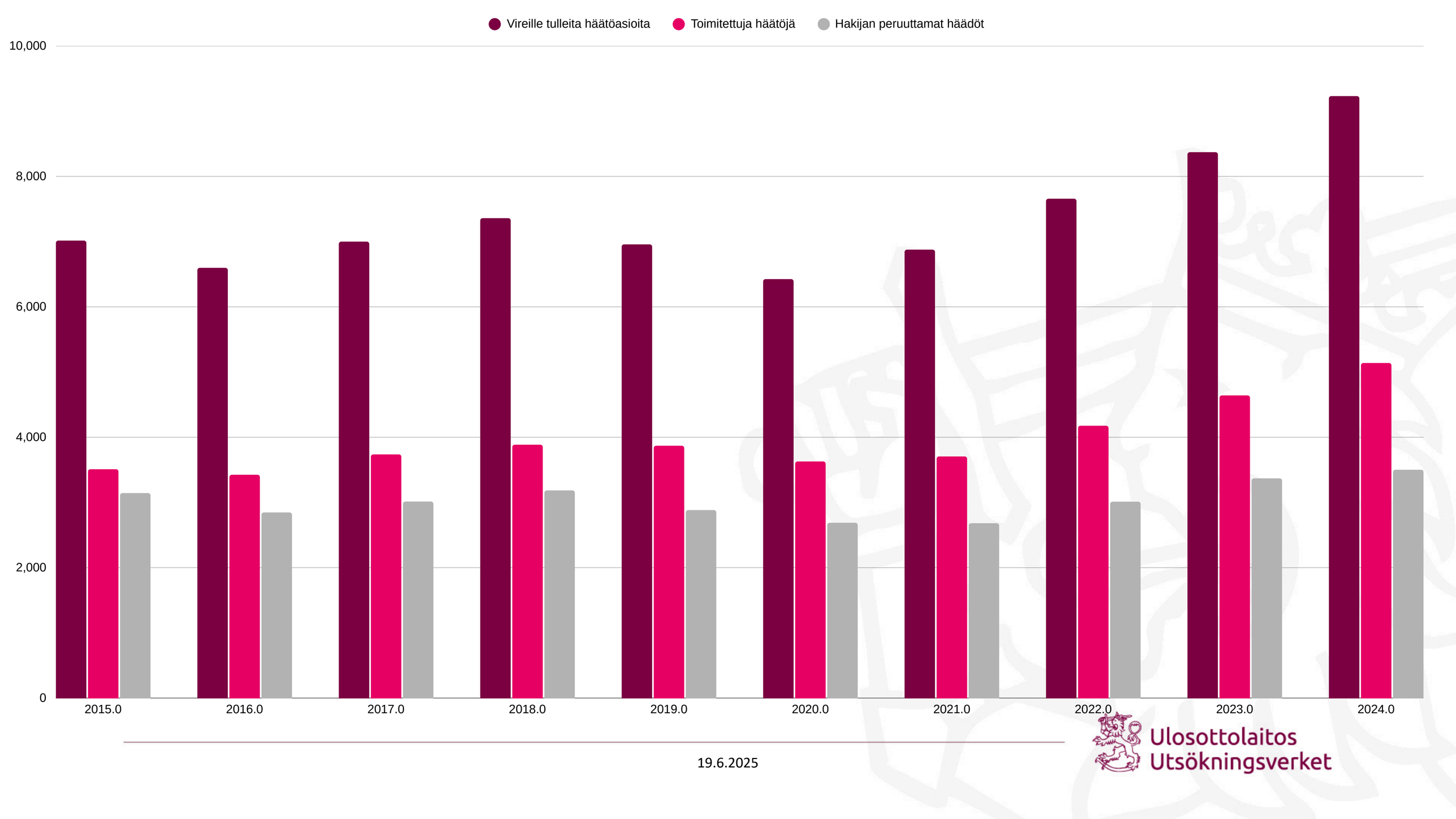

19.6.2025

Ulosottolaitos
Utsökningsverket

KEITÄ HÄÄDETYT OVAT?

- 67 % häädetyistä oli miehiä
- Yli puolet oli 20-40-vuotiaita
- Yli 85 % oli naimattomia tai eronneita
- Lähes 90 % oli lapsettomia
- Noin 20 % oli ulkomaalaistaustainen
- 1/3:lla taustalla aiempi vireillä ollut häätö

(VATT Datahuone 2025)

TOIMEENTULO

- 70 % häädetyistä koulutusasteena oli peruskoulu tai ammattikoulututkinto
- Vain 1/3 häädetyistä oli työllisiä
- Palkansaajien osuus lähti laskuun noin 12 kk ennen häätöä
- Valtaosa sai yhtä tai useampaa sosiaali-etuutta häätöä edeltävänä vuonna

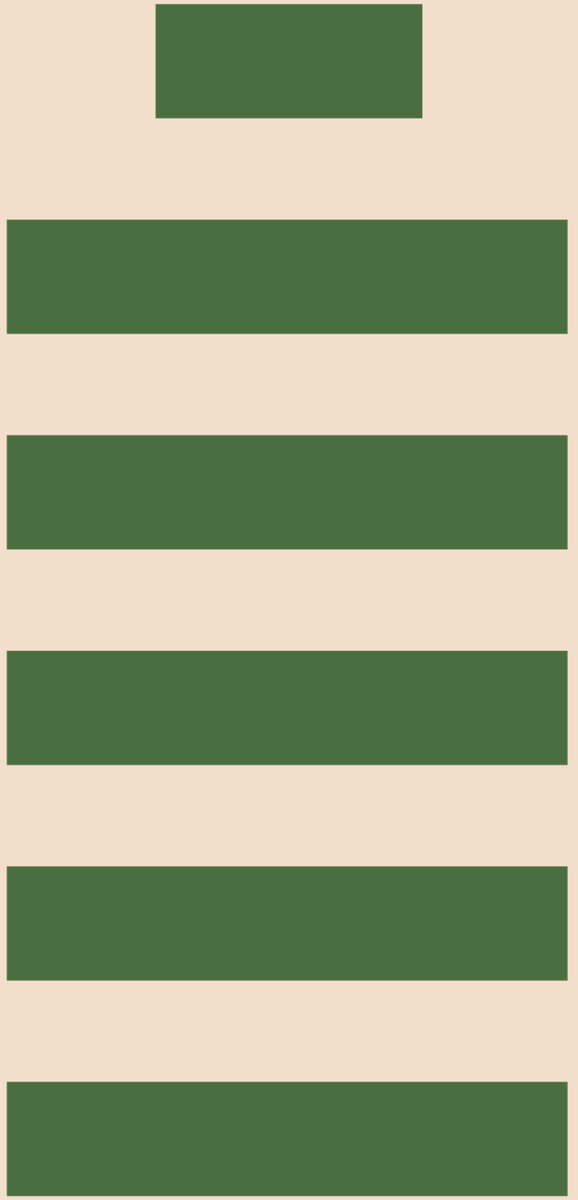

(VATT Datahuone 2025)

YHTEENVETONA

- Häädetyt usein matalasti koulutettuja, työelämän ulkopuolella olevia perheettömiä nuoria miehiä
- Muualta muuttaneet yliedustettuina tilastoissa
- Toistuvat häädöt kertovat avun hakemisen vaikeudesta ja palvelujärjestelmän puutteista
- 15% häädetyistä näytti olevan *asuntoväestön ulkopuolella* vielä kolme vuotta häädön jälkeen

(VATT Datahuone 2025)

MISTÄ TUKI JA PALVELUT ASUKKAILLE?

SELVITYSTYÖN TULOKSIA

- Kaikilla ei ole käsitystä siitä, mistä tukea saisi
- Vastauksissa näkyvät paikkakuntakohtaiset erot
- Tahoja, joista häätötilanteeseen on saatu tukea: asumisneuvonta, Kela ja sosiaalitoimi

En tiedä, mutta pitäisi tulla jo reilusti ennen kuin ollaan siinä pisteessä.

Neuvontaa ja palveluohjausta vuokranantajan asumisneuvonnalta, tämän jälkeen asumisen tukea tuottavilta järjestöiltä, sosiaalitoimelta, seurakunnalta.

Olen yhteydessä shl-huoli-ilmoitustiedon saatuani. ***Aina ei kuitenkaan tietoa tule riittävän ajoissa*** *ja vuokra ehtinyt mennä käräjäoikeuteen ja häätöuhkaan. Aina ei asukasta myöskään tavoita kirjeellä tai puhelimellakaan (Sosiaalitoimi)*

Joskus tuntuu, että sosiaalityöstä ei löydy tällaisia ohjaavaa työtä tekeviä henkilöitä, ainoastaan toimistolta käsin asioita hoitavia työntekijöitä ja se ei ole riittävää näissä tilanteissa oleville ihmisille. Usein eri palvelut tarkoin rajattu ja ***asiakkaissa useita väliinputoajia****. (Asumisneuvoja)*

Yhdessä käyty sossun vastanotolla *selvittelemässä miten kielitaidoton vanha ihminen saa maksamattomat vuokravelat järjesteltyä sossusta ja jatkossa suoramaksuun. Ei tarvittu viedä häätöä eteenpäin vaan on asunut vuosia sen jälkeen – - (Asumisneuvoja)*

- Sosiaalitoimi ja asumisneuvojat yhtä mieltä siitä, että häätöjä voitaisiin välttää maksusuunnitelmien avulla, mutta aina vuokranantaja ei ole ollut tähän halukas

- Toisaalta myös osa vuokranantajista oli sitä mieltä, että sopimalla yhdessä asiat, häätö voidaan perua vielä häätötuomion ollessa ulosotossa

- Häätöuhan alla olleilla kokemuksia siitä, ettei vuokranmaksupäivissä ollut joustettu

Ei tietoa, eikä kiinnosta. Meille tästä haitat ja kulut jäivät käteen.
(Vuokranantaja)

Usein asukkaan kyky vastaanottaa apua ja muutoshalukkuus ovat ratkaiseva tekijä.

KUINKA EHKÄISTÄ HÄÄTÖJÄ?

MITÄ PITÄISI TIETÄÄ

- Stressi, toivottomuus, lamaannus ja häpeä
- Ongelmakeskeisyydestä ja syyllistämisestä empatiaan ja toivon luomiseen
- Yksilön voimavarat ja toimintakyky vaikuttavat kykyyn kantaa vastuuta ja olla omatoiminen

(Aarnihuhta 2020, Granfelt 2022, THL 2023, Palveluopas Mentori 2023, Pyhäjoki & Koskimies 2022)

KOHTAA JA KYSY

- Puheeksi ottaminen on **jokaisen** ammattilaisen tehtävä
- Varhaisella puuttumisella ehkäistään tilanteen kriisiytyminen
- Kysy, kuuntele ja kannusta
- Hyvä kohtaaminen missä tahansa ja kenen tahansa kanssa voi olla merkityksellinen

(Ehyt ry 2023, Granfelt 2022)

KESKEISTÄ

- Asumissosiaalisen työn ja taloussosiaalityön osaaminen
- Asumisen puheeksi ottaminen myös terveys-, työllisyys ja kuntoutuspalveluissa
- Rakenteet ja resurssit yhteistyölle ja kohtaamiselle - **häätöjen ehkäisy ei ole ainoastaan sote-alan ratkaistavissa!**

KUKA TEKEE, JA MITÄ?

- Sosiaalipalveluiden, vuokranantajan, ulosottoylitarkastajan, isännöitsijän ja naapurin roolit
- Aktiivinen yhteistyö ja keskusteluyhteys
- Haasteiden puheeksi ottaminen

Asumisneuvonnan keinot asumisen vaarantuessa:

- etuudet ajan tasalle
- realistinen maksu-suunnitelma
- talousohjaus
- ohjaus sosiaali- tai terveyspalveluihin
- muiden asumisvaihtoehtojen kartoittamista

Sosiaalitoimen keinoja turvata asuminen:

- ehkäisevä toimeentulotuki vuokravelkaan
- asumistuen ohjaaminen vuokranantajan tilille (KELA)
- **välitystili**
- **kotiin vietävä tuki**
- **välivuokraus**
- tuettu asuminen

Vuokranantajan käytössä olevat keinot:

- kohtuullinen vuokrataso
- vuokravakuudesta luopuminen
- asukasviestintä: selkokielisyys ja kieliversiot
- **säännöllinen vuokrarästien seuranta**
- **sisäinen vuokravalvonta** tai toimiva yhteistyö
- **joustavuus**: häätöhakemuksesta tai häädön toimeenpanosta luopuminen?

HÄÄDÖN PERUMINEN

- Vuonna 2024 vireille tulleista häädöistä noin 40% prosenttia peruttiin hakijan toimesta.
- Häädön peruminen on vuokranantajan vapaasti peruttavissa missä vaiheessa tahansa.
- Yhteistyö vuokranatajan kanssa keskeistä: pyydä maksuaikaa, sovi maksusuunnitelmasta, raha puhuu

HALLITTU HÄÄTÖ

- Joskus häätö on ainoa työkalu
- Häätö tulisi toteuttaa yhteistyössä asumis-neuvonnan ja/tai sosiaalityön kanssa
- Tärkeässä roolissa asukasviestintä ja kasvokkaiset kohtaamiset

TSEKKAUSLISTA

- Kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus
- Asumisneuvonta
- Vuokranantajan asukaslähtöiset prosessit
- Vuokranantajan ja sosiaalitoimen yhteistyö
- Kaikille ammattilaisille kättä pidempää

HYVIÄ TOIMINTAMALLEJA

Case Pietarsaari

Asumisneuvoja-
isännöitsijä

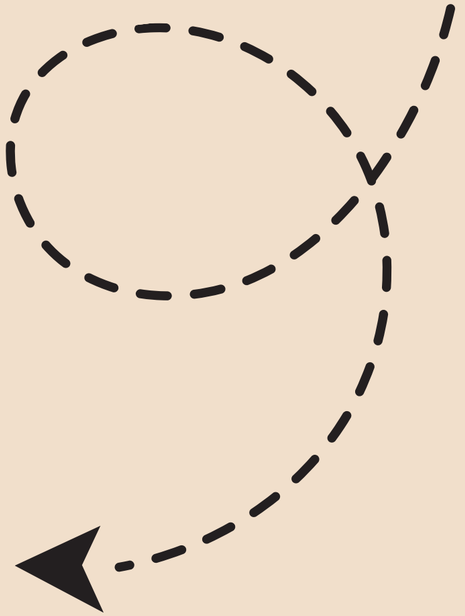

Ebba kiinteistöjen asumisneuvoja koonnut sotepe-verkoston häätöjä ehkäisemään

Yhteistyömallin avulla häädöt vähentyneet merkittävästi

Ymmärrys kunkin toimijan rooleista ja vastuista

Säännölliset verkostotapaamiset mahdollistavat tiedonkulun

Case Sivakka

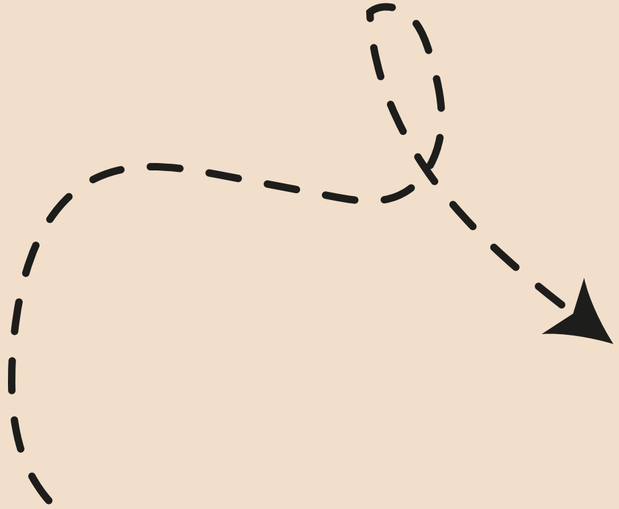

Oulun kaupungin vuokra-asunnoissa tehokas vuokravalvonta ja jokaisella työntekijällä asumisneuvojan koulutus

Hyviä käytäntöjä

Sisäinen vuokravalvonta mahdollistaa varhaisen puuttumisen

Vuokravalvonta ja perintä ovat osa asiakaspalvelua

Häädön hakemisen sijaan suositaan purkuja

Asukkaan tavoittaminen

18/22 häädettävästä reagoi sähköpostilla tavoiteltaessa

13/22 tavoitettiin kasvokkain

Kotikäynteihin on resursoitu

Case Espoon Asunnot

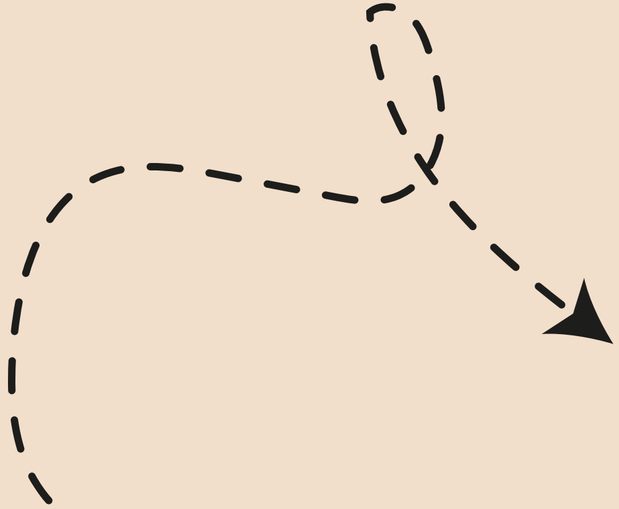

Espoon kaupungin omistama vuokrataloyhtiö tarjoaa kohtuuhintaista asumista ja painottaa sosiaalista vastuuta ja kestäviä päätöksiä

Joustavaa, asukaslähtöistä ja kekseliästä toimintaa

Ei vuokravakuutta

Sosiaalinen isännöinti

Asumisneuvonnan ja vuokravalvonnan yhteistyö

Monipuolinen asukasviestintä

Uusien, alle 25-vuotiaiden asukkaiden kontaktointi

Vuotuinen rakentamistavoite 300 uutta asuntoa

Työkirja häätöjen ennaltaehkäisyyn Varken sivuilla

- Vuokrasopimuksen osapuolten oikeudet sekä velvollisuudet
- Vuokrasopimuksen purkuperusteet
- Häätöprosessi
- Työvälineitä häätöjen ennaltaehkäisyyn
- Viestintä ja tietosuoja
- Yhteistyö häätöjen ennaltaehkäisyssä
- Infolehtinen vuokralaiselle

Häätöjen ennaltaehkäisy hyödyttää kaikkia

- Häätö on kallis
- Häätöprosessi on pitkä
- Asukkaan tilanne ei etene

Katkaistaan negatiivinen kehitys

Stop häädöille -hankkeen loppuseminaari

Helsingissä to 20.11.2025

Ilmoittaudu tästä!